

АРМА за змістом, обсягом функцій і правовим статусом не має аналогів у системі органів державної влади в Україні. АРМА створено за аналогом установ з повернення та управління активами, які успішно функціонують у державах-членах ЄС відповідно до рішення Ради Європейського Союзу № 2007/845/ЖА від 06 грудня 2007 року та інших актів права ЄС [1].

Функції та можливості Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, отриманими від корупційних та інших злочинів у системі органів боротьби з корупцією та іншими злочинами обґрунтовані та зрозумілі як громадянам, так і бізнесу більшості країн світу, однак, є абсолютно новими для України.

Література:

1. Офіційний сайт АРМА URL: <https://arma.gov.ua/mission>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-351-7-112>

ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СТАТУСУ НЕПОВНОЛІТНЬОЇ ОСОБИ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Волошанівська Тетяна Володимирівна

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінального процесу та криміналістики
Одеського державного університету внутрішніх справ
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1060-5412>*

Сучасне кримінальне процесуальне законодавство України передбачає спеціальний статус неповнолітньої особи, що актуалізовано у нормах Кримінального процесуального кодексу в частині особливостей кримінального провадження щодо неповнолітніх. Необхідно зауважити, що аналіз доктринальних підходів до ювенальної кримінальної процесуальної політики надає підставу для констатації, що наразі остання знаходиться у стані розвитку, що зумовлено низкою негативних політико-економічних проблем, а також введення у дію особливого правового режиму воєнного стану.

Вчені зауважують, що враховуючи статус неповнолітнього, варто наголосити на потребі додаткових гарантій поруч із загальними процесуальними гарантіями під час застосування до останнього будь-якого примусу. Варто виокремити для цієї категорії осіб порядок обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, а також

щодо затримання. Перш за все варто наголосити на можливості застосування таких заходів примусу лише у винятковому випадку, який встановлений ч. 2 ст. 492 КПК України, а саме: коли неповнолітній підозрюється або обвинувачується у вчиненні кримінального правопорушення, що є тяжким або особливо тяжким злочином, і інший запобіжний захист не зможе забезпечити того, що останній не здійснить інші правопорушення або не буде перешкоджати здійсненню провадження у справі. Перед вирішенням питання про підтримку клопотання слідчого про застосування такого заходу як тримання під вартою прокурор зобов'язаний допитати неповнолітнього підозрюваного особисто. Також є ще одна особливість, яка передбачена ч. 2 ст. 213 КПК України, що полягає в обов'язку негайного повідомлення батьків неповнолітнього або осіб, які їх замінюють, про взяття під варту або затримання такої особи [1]. На сьогоднішній день норми кримінального процесуального законодавства в частині статусу неповнолітньої особи співвідносяться із рекомендаціями та стандартами, визначеними у міжнародних правових документах. Проте, необхідно також зауважити на тому, що більшість таких стандартів засновано на максимально лояльному підході до ювенального правосуддя, що в окремих випадках є не в повній мірі обґрунтованим та аргументованим.

Видається цілком доцільним з метою недопущення негативного впливу судового розгляду на неповнолітніх учасників кримінального процесу, а також забезпечення їх активної участі у кримінальному провадженні, зокрема, у судовому провадженні, розширити перелік випадків, коли суд може прийняти рішення про розгляд справи в закритому засіданні, включивши до нього розгляд справи, в якій потерпілим є неповнолітній. Підсумовуючи вищезазначене варто вказати, що досвід застосування КПК України виявив необхідність удосконалення ряду положень кримінального процесуального законодавства, які стосуються захисту прав та інтересів неповнолітніх. У зв'язку з цим важливого значення набуває здійснення наукової розробки комплексного підходу щодо модернізації правового положення неповнолітніх потерпілих, як учасників кримінальних процесуальних відносин, а також удосконалення системи гарантій їх прав, свобод та інтересів. Зокрема, цілком доцільними видаються наступні пропозиції, що стосуються вдосконалення системи гарантій захисту прав та інтересів неповнолітніх потерпілих: обов'язкове представництво потерпілої особи, яка не досягла вісімнадцяти років, представником, а саме особою, яка має право бути захисником у кримінальному провадженні; можливість ухвалення рішення про виділення частини провадження щодо неповнолітнього потерпілого; можливість здійснення судового розгляду в закритому засіданні [2]. Положення кримінального процесуального законодавства в частині

особливостей кримінального провадження щодо неповнолітніх осіб також співвідноситься із положеннями національного кримінального законодавства. Зокрема, це також стосується примусових заходів виховного характеру, а також порядку звернення до суду з обвинувальним актом, клопотанням про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру – у кримінальному процесуальному законодавстві. Окрема специфіка також полягає в алгоритмі судового розгляду проваджень неповнолітніх осіб.

Таким чином, проведене дослідження надало можливість констатувати, що особливий кримінальний процесуальний статус неповнолітньої особи відтворюється крізь положення розділу Кримінального процесуального кодексу України, присвяченого особливостям кримінального провадження щодо неповнолітніх осіб. Водночас, окремі такі особливості також визначені і в окремих нормах, присвячених проведенню слідчих (розшукових) дій та інших процесуальних заходів.

Література:

1. Дзюрбель А., Декайло П., Ярмусь В. Процесуальні особливості досудового розслідування щодо неповнолітніх. URL: [10.35774/app2022.02.175](https://doi.org/10.35774/app2022.02.175)

2. Соловійова О.В. Надання потерпілим інформації як сприяння доказуванню вчинення кримінального правопорушення. *Теоретичні питання юриспруденції і проблеми правозастосування: виклики XXI століття*. Харків, 2020. С. 174-177

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-351-7-113>

ТЕОРЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ РОДОВОГО ОБ'ЄКТА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТАТТЕЮ 237 КК

Шевченко Ігор Олегович,

*аспірант Київського університету
інтелектуальної власності та права*

*Національний університет
«Одеська юридична академія»*

м. Одеса, Україна

<https://orcid.org/0009-0000-2497-1897>

У доктрині кримінального права об'єкти кримінальних правопорушень поділяються на кілька видів залежно від різних